

VILNIAUS UNIVERSITETAS

ADOMAS PŪRAS

Skirtingi Jeano Monnet veidai:

Europos tapatybės projektai akademinuose naratyvuose

Daktaro disertacijos santrauka

Socialiniai mokslai, politikos mokslai (02 S)

Vilnius, 2017

Disertacija rengta 2013-2017 metais studijuojant VU doktorantūroje.

Mokslinė vadovė – doc. dr. Inga Vinogradnaitė (Vilniaus universitetas, socialiniai mokslai, politikos mokslai – 02S)

Disertacija ginama viešame disertacijos Gynimo tarybos posėdyje:

Pirmininkas – prof. dr. Ramūnas Vilpišauskas (Vilniaus universitetas, socialiniai mokslai, politikos mokslai - 02S).

Nariai:

Prof. dr. Craig Parsons (Oregono universitetas, JAV, socialiniai mokslai, politikos mokslai – 02S);

Dr. Nerija Putinaitė (Vilniaus universitetas, humanitariniai mokslai, filosofija – 01H);

Prof. dr. Vytautas Radžvilas (Vilniaus universitetas, socialiniai mokslai, politikos mokslai - 02S);

Prof. dr. Gediminas Vitkus (Vilniaus universitetas, socialiniai mokslai, politikos mokslai - 02S).

Disertacija bus ginama viešame Gynimo tarybos posėdyje 2017 m. rugsėjo 15 d. 15 val. VU Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institute, 402 auditorijoje.

Adresas: Vokiečių g. 10, LT-01330, Vilnius, Lietuva.

Disertacijos santrauka išsiuntinėta 2017 m. rugpjūčio 15 d.

Disertaciją galima peržiūrėti Vilniaus universiteto bibliotekoje ir VU interneto svetainėje adresu: www.vu.lt/lt/naujienos/ivykiu-kalendorius

VILNIAUS UNIVERSITETAS

ADOMAS PŪRAS

The Many Faces of Jean Monnet:
European Identity Projects in Scholarly Narratives

Summary of doctoral dissertation
Social science, political science (02 S)

Vilnius, 2017

Doctoral dissertation was prepared at Vilnius University, Institute of International Relations and Political Science in 2013 – 2017.

Scientific advisor - assoc. prof. Inga Vinogradnaitė (Vilnius University, Social Science, Political Science – 02 S).

The dissertation will be defended before the Dissertation Defence Committee during an open meeting.

Chairman - prof. Ramūnas Vilpišauskas (Vilniaus universitetas, socialiniai mokslai, politikos mokslai - 02S).

Members:

Prof. Craig Parsons (University of Oregon, USA, Social Science, Political Science – 02S);

Dr. Nerija Putinaitė (Vilnius University, Humanities, Philosophy – 01H);

Prof. Vytautas Radžvilas (Vilnius University, Social Science, Political Science - 02S);

Prof. Gediminas Vitkus (Vilnius University, Social Science, Political Science - 02S).

The public defence of the dissertation will be held at 3:00 PM on September 15, 2017, in room 402 at the Institute of International Relations and Political Science, Vilnius University.

Address: Vokiečių str. 10, Vilnius, Lithuania.

The summary of the dissertation was mailed on August 15, 2017.

The dissertation can be inspected at the library of Vilnius University and Vilnius University website: www.vu.lt/lt/naujienos/ivykiu-kalendorius

Daktaro disertacijos santrauka

Temos kontekstas

Per pastarąjį Europos Sąjungos politikos dešimtmetį „tapatybės“ ir „naratyvo“ sąvokos įgijo vis didesnę reikšmę. Įvairių iššūkių akivaizdoje – tokių kaip konstitucinė krizė, finansinė krizė, Eurozonos skolos krizė, migracijos ir pabėgėlių krizė, Didžiosios Britanijos atsiskyrimo krizė ir visas šias krizes vienijanti populiarumo bei legitimumo krizė – Europos Sąjunga atsidūrė situacijoje, kuri išryškino stiprios Europos tapatybės ir stiprių Europos naratyvų stygių. Kaip dažnai teigiama, tam, kad krizių akivaizdoje ES galėtų priimti ryžtingus ir efektyvius sprendimus viršnacionaliniame lygmenyje, šiuos sprendimus privalo grįsti solidarumo ir vienybės jausmas, o toks jausmas yra neįmanomas be jį grindžiančių tapatybių ir bendrų pasakojimų. Anot J. Habermaso (2003), „vienos šalies piliečiai kitos šalies piliečius turi traktuoti kaip iš esmės „savus““.

Šiuolaikiniai politikos mokslai pripažįstą šią argumentacijos logiką: minkštieji tapatybės, kolektyvinės atminties ir bendrų pasakojimų klausimai turi esminę reikšmę kietiesiems politikos klausimams, tokiems kaip kolektyvinis veikimas, efektyvus valdymas ir politinis vystymasis (Manners, 2011; Kølvrå, 2016). Todėl, kaip teigia Fukuyama (2012), esminė ES problema šiandien yra „atrasti esminį atsakymą į klausimą, ką reiškia būti europiečiu“. Aktyvus domėjimasis tapatybėmis ir naratyvais pasireiškia tuomet, kuomet jų stygius bendruomenėje tampa dramatiškas. Kaip teikia B. Stråth (2010, p. 20), „Utopinės svajonės apie bendruomenę, sanglaudą ir holistinę tvarką telpa bendroje tapatybės sąvokoje, ir visa tai yra mobilizuojama tais atvejais, kuomet pasireiškia šių jausmų trūkumas“. Todėl, panašiai kaip aštuntojo dešimtmečio Europos kultūros politika gimė didžiosios naftos krizės suformuotame politiniame kontekste (Kaiser, 2015), dabartinė nežinomybė dėl ES ateities paskatino naujas diskusijas dėl Europos tapatybės ir būdų, kuriuos pasitelkus tokia tapatybė galėtų būti sukurta ir įtvirtinta.

Politiniame lygmenyje šis bendruomenės troškulys buvo tiesiogiai išreikštas Komisijos prezidento Barroso iniciatyvoje „Naujasis Europos naratyvas“. Nuo 2013 m. balandžio iki 2014 m. kovo darbavosi Europos komisijos suburtas „Kultūrinis komitetas“, kuriam

buvo pavesta sukurti naująjį Europos naratyvą, kuris išreikštų „Europos mintį ir kūną“ (Europos Komisija, 2014). O štai 2017 m. Briuselyje duris atvėrė Europos istorijos namai. Europos istorijos namai – tai Briuselyje veikiantis muziejus, kurį finansuoja Europos parlamentas, ir kuriam yra keliami užduoties „skleisti didįjį Europos integracijos pasakojimą, kuris lankytojams būtų perteikiamas tiek faktais, tiek emocijomis“ (Rigney, 2012). Aptariant šias iniciatyvas, pabrėžiama, jog, nors Europos Sąjungai 2012 m. buvo suteikta Nobelio taikos premija, Europos taikos naratyvas baigia prarasti savo poveikumą ir todėl Europos Sąjunga šiandien aktyviai ieško naujų europiečiams aktualių politinių naratyvų.

Politinis naratyvas šioje disertacijoje yra suvokiamas kaip istorinis pasakojimas su politinėmis implikacijomis – tai tam tikras praeitis įvykių nupasakojimas, kuris peržiūri ir perkuria bendruomenės kilmės sampratą ir pasiūlo naujus moralinius horizontus bendruomenės ateičiai (Kølvraa, 2016, pp. 170-171). Politinio naratyvo (kaip šios sąvokos sinonimas dažnai naudojama politinio mito sąvoka) svarba siejama su šių naratyvų funkcija konstruojant ir konsoliduojant politines bendruomenes. Remdamiesi nacionalizmo studijomis, Europos tapatybės tyrinėtojai dažnai tvirtina, jog sėkmingos investicijos į bendruomenės pradžios mitus ir simbolius gali „padėti pamatus politiniam lojalumui ir politinei identifikacijai“ (Theiler, 2005, p. 21).

Pastarojo meto krizinis ES politinis kontekstas paskatino akademikus aktyviau domėtis naratyvais ir jų politinėmis funkcijomis (Gilbert, 2008; Eder, 2009, 2011; Kaiser, 2011, 2015; Kølvraa 2012a, 2012b, 2016; Manners ir Murray, 2016). Šią tendenciją patvirtina sprendimas vieną iš 2016 m. žurnalo „Journal of Common Market Studies“ numerių paskirti kone išimtinai naratyvų analizei. Kodėl šiaip jau pozityvistinės orientacijos žurnalas nusprendė tyrinėti Europos pasakojimų problematiką? Šio specialaus numerio redaktoriai I. Manners ir R. Whitman (2016) paaiškino, jog ES studijų lauke dominuojantys (angl. *mainstream*) modeliai nebėra tinkami naujausiems politiniams procesams paaiškinti. Anot redaktorių, naujausios ES politikos realijos akivaizdžiai prieštarauja nebyliai ES studijų lauko prielaidai, esą „Europos Sąjunga yra neoliberali, valstybinei formai artima sistema, o europeizacija yra vienkryptis procesas“. Redaktoriai kritikuoja lauke dominuojančias „gamtamokslinę objektyvizmo ontologiją“ bei

„pozityvizmo epistemologiją” – principus, kuriems, anot redaktorių, lauke dominuojantys akademikai išlieka lojalūs ir nekritiški.

Anot Manners ir Whitman (2016, p. 4), būtent toks akademinio lauko nelankstumas leidžia paaiškinti, kodėl „per pastarąjį dešimtmetį tarp teorinių svarstymų ir politinių realiųjų atsivėrė plyšys”. Reaguodami į šį iššūkį, specialaus JCMS numerio autoriai svarstė, kaip šiandienos Europos politines realijas galėtų padėti suprasti kritiniai, normatyviniai ir į naratyvus nukreipti analizės būdai. Teigiama, esą būtent naratyvistinė epistemologija galėtų pasiūlyti aiškesnę Europos iššūkių sampratą, pateikti realistiškesnę pastarojo meto reiškinių teoriją ir padėti konceptualizuoti naujas galimas Europos politinio vystymosi trajektorijas (Manners ir Whitman, 2016, p. 3).

Antrindami Fukuyamai, šio numerio autoriai tvirtina, jog „būtent dabar Europos tapatybės klausimai tampa iš tikrųjų svarbūs ir lemiami” (Kølvraa, 2016, p. 169), jog „naujo Europos naratyvo poreikis niekada nebuvo toks ryškus kaip šiandien” (Manners ir Murray, 2016). Šie autoriai teigia, jog akademikai privalo nedelsdami imtis atsakingos Europos pasakojimų problematikos analizės (Manners ir Murray, 2016, p. 185). Šie akademikai siūlo įvairias naratyvų analizės technikas ir atkreipia dėmesį į tarpusavyje konkuruojančius Europos pasakojimus, kuriais mėginama artikuliuoti skirtingus Europos tapatybės projektus. Kaip tokių konkuruojančių pasakojimų pavyzdžiai įvardinami Europos taikos naratyvas, žaliosios Europos naratyvas, socialinės Europos naratyvas, ekonominės Europos naratyvas, globalios Europos naratyvas ir kt. (Manners ir Murray, 2016, pp. 188-197). Anot autorių, žvelgdami į šių naratyvų kilmę, motyvus ir struktūrą, galime suprasti, dėl ko iš tikrųjų yra kovojama: dėl Europos Sąjungos įvaizdžio, dėl Europos tapatybės ir dėl krypties, kuria Sąjunga pasuks, įveikusi dabartinius iššūkius arba suklupusi jų akivaizdoje. Todėl, kaip nuspėja Manners ir Murray (2016, p. 199), „moksliniai Europos Sąjungos pasakojimų tyrinėjimai išliks aktualūs dar labai ilgai”.

Akademinė mįslė

Pastaraisiais metais pasirodė daug naujų publikacijų, kuriose buvo pasiūlyti nauji Europiniai pasakojimai arba kuriose tokios tapatybės konstravimo technikos yra

analizuojamos, dekonstruojamos ir kritikuojamos. Akademinio dėmesio centre atsidūrė politikų, viešųjų intelektualų ir menininkų mėginimai kurti naujus Europos pasakojimus ir Europos prasmes, siekiant sukurti pagrindą naujam Europos tapatybės turiniui. Tačiau iki šiol rimtai nebuvo nagrinėtas klausimas, ar pats akademinis ES Studijų laukas nedalyvauja Europos naratyvų ir tapatybių politikoje. Ši disertacija užpildo šį akademinį vakuumą: joje nagrinėjamas santykis tarp Europos tapatybės politikos ir Europos Sąjungos akademinų tyrinėjimų.

Ši disertacijos projektą paskatino konkreti akademinė mįslė, kurią užmynė intelektualinė kelionė po ES studijų lauką. Pamėginkime trumpam įsivaizduoti kurios nors Europos šalies pilietį, kuris siekia geriau suprasti Europos politiką. Šis pilietis yra nusivylęs tradicinėmis ir socialinėmis medijomis. Jis vis dažniau pastebi, jog žmonių nuostatas ES atžvilgiu nulemia subjektyvūs politiniai pasakojimai, kuriuos jiems perteikia jų aplinka bei jų skaitomos, klausomos ir žiūrimos tradicinės bei socialinės medijos. Šis pilietis su nerimu pastebi, jog šie pasakojimai vienas kitam prieštarauja ne tik vertybių, bet ir faktų lygmenyje. Pavargęs nuo šio tiesos išsižadėjusio ir netikras naujienas kuriančio pasaulio, pilietis pasiryžta atrasti patikimą informacijos apie ES šaltinį. Pilietis tikisi, jog tokiu šaltiniu gali būti akademinė literatūra. Pasiryžęs perprasti dabartinių politinių iššūkių esmę, pilietis savo paieškas nori pradėti nuo šaknų ir išsiaiškinti, kaip viskas prasidėjo: kaip ir kodėl pokario metais gimė Europos politinė bendruomenė? Ir kas gi buvo tas Jeanas Monnet, kuris taip dažnai vadinamas Europos Sąjungos tėvu kūrėju?

Deja, po išsamių akademinės literatūros studijų mūsų pilietis tapo dar neramesnis. Ieškotų atsakymų jis nerado. Vietoje ieškoto aiškumo jis sutiko tuzinus skirtingų istorijų apie Jeaną Monnet ir jo vaidmenį Europos polinio kūno sukūrimo. Didžioji mįslė yra ta, jog šios istorijos yra tokios radikaliai skirtingos, jog jas privalu įvardinti kaip viena kitai prieštaraujančias. Didžiai piliečio nuostabai, akademikų pasakojimuose sukurti Monnet įvaizdžiai yra tokie kontrastingi ir vienas kitam prieštaringi, kad tampa sunku patikėti, jog akademikai iš tikrųjų rašo apie tą pačią istorinę figūrą. Piliečiui sunku suprasti, kodėl žymūs tyrinėtojai paprasčiausiai nesusišneka dėl Monnet gyvenimo faktų ir jo politinės programos principų. Negi jo skaityti autoriai taip prastai susipažinę su savo tyrimų objektu, jog negali prieiti vieningos išvados dėl esminių istorinių realiųjų? O galbūt esama

kažkokio kito motyvo (ne tik noro prisikasti prie istorinės tiesos), kuris skatina autorius taip skirtingai prisiminti įvykius, lėmusius Europos integracijos pradžią ir logiką pokario metais?

Disertacijos klausimas ir tezė

Tai yra šios disertacijos mįslė. Kaip paaiškinti tokį aukštą heterogeniškumo laipsnį akademinėje Jeano Monnet istoriografijoje? Ši mįslė paskatino platesnius apmąstymus apie politinio veiksnio svarbą akademikų darbuose apie Europos Sąjungos ištakas. Kokiais atvejais akademikų naratyvus apie Europos Sąjungą galime traktuoti kaip politinius naratyvus Europos Sąjungai? Kokia prasme galėtume teigti, jog ES studijų laukas dalyvauja Europos tapatybės konstravimo projekte? Jeigu Europos krizių laikotarpis paskatino naujų Europos naratyvų paiešką, tuomet galbūt naujos Monnet reprezentacijos taip pat gali būti traktuojamos kaip simbolinės formos, kuriomis yra komunikuojami konkuruojantys Europos tapatybės projektai?

Iš šių apmąstymų išplaukė pagrindinis **disertacijos klausimas**:

Koks specifinis ryšys sieja šiuolaikinę Europos tapatybės politiką ir akademinis ginčus dėl Europos Sąjungos istorijos bei vystymosi trajektorijos – ginčus, besireiškiančius per skirtingus ir tarpusavyje konkuruojančius Europos Sąjungos kilmės naratyvus?

Kaip šio klausimo atsakymas, disertacijoje ginama ši **tezė**:

Teigiu, jog skirtingi akademiniai naratyvai apie Europos Sąjungos kilmę sudaro mūsų lauką tarp tarpusavyje konkuruojančių Europos tapatybės projektų, o šis mūsų laukas atspindi pagrindinius Europos politinio lauko konfliktus bei įtampas: įtampą dėl ekonominės paradigmos, įtampą dėl suverenumo, įtampą dėl politinio metodo, įtampą dėl nacionalinių tapatybių ir etniškumo.

Kiekviena iš šių įtampų savyje talpina bent dvi įtakingas politines pozicijas, iš kurių kyla tarpusavyje konkuruojančios Europos politinės tapatybės vizijos:

- Įtampa dėl ekonominės paradigmos – tai konfliktas tarp „Socialinės Europos“ ir „Ekonominės Europos“ vizijų.
- Įtampa dėl suverenumo – tai konfliktas tarp federalizmo, neofunktionalizmo ir tarpvyriausybės kaip konkuruojančių ES valdymo organizacijos principų.
- Įtampa dėl politinio metodo – tai įtampa tarp Europos technokratijos ir Europos demokratijos vizijų.
- Įtampa dėl nacionalinių tapatybių ir etniškumo – tai konfliktas tarp nacionalizmo, post-nacionalizmo ir euro-nacionalizmo kaip konkuruojančių vizijų, grindžiančių ES poziciją dėl nacionalinių tapatybių ir jų vietos bendroje Europos politinėje organizacijoje.

Disertacijos tezės originalumas ir aktualumas išryškėja tezę kontekstualizuojant platesnėje akademinėje diskusijoje ir priešpastatant šią tezę dviem dominuojantiems aiškinimams, susijusiems su ES studijų lauko funkcija Europos tapatybės politikoje. Šie aiškinimai gali būti įvardinami kaip „Tarnaitės“ pozicija ir „Grynojo žinojimo“ pozicija.

„Tarnaitės“ pozicija teigia, jog ES studijų laukas patarnauja centrinėms ES institucijoms ir šių institucijų darbotvarkei bei Europos tapatybės projektui. Visas akademinis laukas dažnai redukuojamas į šį tarnaitės vaidmenį:

„Traktuodami akademinį diskursą kaip privilegijuotą patikimų žinių diskursą ignoruotume faktą, jog tarp dominuojančių Europos politikų ir dominuojančių Europos akademikų esama esminio – galbūt ir dažnai nesąmoningo – sutarimo. Politinis laukas ir akademinis laukas – tai du diskurso laukai, kurie pagal geriausias modernizmo tradicijas dirba išvien konstruodami ir reprodukuodami Europos tapatybę“ (Stavrakakis, 2005, p. 81).

Ši argumentacijos logika ES istoriografiją traktuoja kaip ideologiją, kuri „tarnauja dabartinės Europos politikos legitimavimui“ (Mitterauer, 2006). Įvairūs autoriai pabrėžia, jog ES istoriografija yra Europos komisijos orkestruojamas bandymas atsverti

nacionalinių istorijų hegemoniją ir tokiu būdu suteikti Europos Sąjungai simbolinio ir emocinio patrauklumo (Shore, 2000; Wolf, 2003; Calligaro, 2015). Apie ES politikos ir ES studijų lauko bei ES istoriografijos sąjungą kritiškai atsiliepia įvairūs akademikai (McGowan, 2009; Heffernan, 1998; Calhoun, 2003). Anot Calhoun (2003), Europos studijas turime matyti kaip „ideologinį-pedagoginį projektą“, tarnaujantį „Europos Sąjungai palankios europinės savivokos“ populiarinimui. Klinke (2014) savo ruožtu kalba apie „intelektualinį Europos studijų homogeniškumą“, kuris atspindi hegemoninį ES politikos diskursą. Todėl, anot šio autoriaus, ES studijas privalu traktuoti kaip Europos Sąjungos minkštosios galios įrankį. Šią ir panašią kritiką apibendrina G. Majone (2009, p. 2-3), kuris teigia, jog absoliuti dauguma ES tyrinėjančių akademikų „yra ne neutralūs stebėtojai, o greičiau nekritiški Europos integracijos rėmėjai“.

„Grynojo žinojimo“ pozicija yra priešinga „Tarnaitės“ pozicijai. Ši pozicija neigia bet kokį akademinio lauko vaidmenį Europos tapatybės konstravimo procese ar Europos politikoje bendrai. Akademinio lauko santykis su politiniu lauku yra išimtinai mokslinis: tikslas yra „siūlyti patikrinamas hipotezes ir teorinius teiginius apie priežastinius ryšius“ (Lynggaard, Löffgren ir Manners, 2015 p. 8). Ši pozicija nepripažįsta grįžtamojo ryšio iš akademinio į politinį lauką. Nors tiesiogiai išriekiama retai, ši pozicija grindžia didžiąją dalį ES studijose dominuojančių politologinių modelių, kuriais yra aiškinama Europos integracija. Kaip teigia Manners (2016), būtent šia prielaida yra grindžiami bandymai ES studijoms suteikti „normalaus mokslo“ statusą. „Normalus mokslas“ turi būti atsietas nuo politinių poreikių, todėl mokslininkai skatinami vengti tokių politišku klausimų kaip „Kas yra Europa?“ (Manners, 2003, p. 72). Jiems nedera gilintis į tokius moksliskai nešvarius klausimus kaip „ginčai dėl prasmių ir tapatybės“, „disintegracijos galimybę liudijančios politinės tendencijos“ ar „perspektyvų ir žiūros tarškų įvairovė mąstant apie politinius iššūkius“ (Rumford, 2008, p. 23). „Grynojo žinojimo“ pozicija įgauna panašią, bet kiek kitokią formą humanitarinėse disciplinose. Čia yra dažnai teigiama, jog ES tyrinėtojai sąmoningai siekia išvengti to vaidmens, kurį suvaidino jų kolegos praeityje, padėdami konstruoti didžiuosius nacionalinius pasakojimus, todėl sąmoningai vengia dalyvauti Europos tapatybės projekte. Prie to prisideda ir postkolonializmo perspektyvų šalininkai, kurie akylai stebi, jog akademikai nepasiduotų eurocentristinėms tendencijoms (Kaiser, 2011b). Apibendrinant galima pasakyti, kad mūsų postmodernus

laikmetis seniai nebetiki, jog socialinis mokslas ar istorija gali turėti absoliutų imunitetą politinėms įtakoms, tačiau „Grynojo žinojimo“ pozicijos šalininkai tvirtina, jog šis imunitetas yra ir privalo būti kaip įmanoma stipresnis.

Būtent toks yra šios disertacijos „žaidimo laukas“. Iš vienos pusės turime „Grynojo žinojimo“ poziciją, kuri brėžia griežtą liniją tarp mokslo ir politinių Europos tapatybės klausimų. Iš kitos pusės turime „Tarnaitės“ poziciją, pagal kurią beveik visos mokslinės žinios apie ES, kurios yra pristatomos kaip objektyvios ir nešališkos, iš tikrųjų tėra užslėpta paramos Europos Sąjungai forma ir būdas legitimuoti iš Europos politinio centro konstruojamai Europos tapatybei. Disertacijoje teigiu, jog abi pozicijos akcentuoja akademinės motyvacijos singularumą, o tai ignoruoja itin svarbią aplinkybę: ne vienybę, o konfliktas apibrėžia Europos tapatybės politiką ir jos santykį su akademinio lauku.

Kitaip tariant, politizacijos tezė disertacijoje yra apginama, tačiau kinta pati politizacijos samprata. Įrodoma, jog ES politinio centro įtaka akademiniai produkcijai yra pervertinta. Į politizaciją pasiūloma pažvelgti kompleksiskai, įvertinant pliuralistinę ir konfliktais nusėtą Europos politinio lauko ir Europos tapatybės politikos struktūrą. Būtent todėl disertacijoje *teigiu, jog skirtingi akademiniai naratyvai apie Europos Sąjungos kilmeį sudaro mūsų lauką tarp tarpusavyje konkuruojančių Europos tapatybės projektų, o šis mūsų laukas atspindi pagrindinius Europos politinio lauko konfliktus bei įtampas: įtampą dėl ekonominės paradigmos, įtampą dėl suverenumo, įtampą dėl politinio metodo, įtampą dėl nacionalinių tapatybių ir etniškumo.*

Ginamieji teiginiai

Tezė apginama pagrindžiant penkis ginamuosius teiginius, iš kurių išplaukia ir penkių dalių disertacijos struktūra:

- 1. Europos tapatybė yra daugialypė. Europos tapatybė reiškiasi per konkuruojančius tapatybinius naratyvus. Europos tapatybės pagrindą sudaro socialinis, politinis, ekonominis ir kultūrinis Europos politinio lauko**

kompleksiškumas. Priešingai nei homogeniškos nacionalinės tapatybės, Europos tapatybė reiškiasi per mūsų lauką tarp vienas kitam oponuojančių naratyvų, kurie atspindi Europos politinio lauko vidinę santykių sistemą ir galios dinamiką. Šioji sociologinė Europos tapatybės samprata yra plėtojama pirmojoje disertacijos dalyje, remiantis Europos tapatybės tyrinėjimų lauke sparčiai populiarėjančia tyrimų programa, skirtingų autorių įvardinama „daugelio Europų“ (angl *Many Europes*) „Europos įvairovės“ (*European multiplicity*) ir „pasakojimų tinklo“ (*Narrative network*) vardais.

- 2. Akademinis ES studijų laukas yra viena iš Europos tapatybės politikos erdvių, Europos tapatybės politiką suprantant kaip komunikacijos mūsų tarp konkuruojančių naratyvų, kurie atspindi Europos politinio lauko vidinę santykių sistemą ir galios dinamiką.** Kitais žodžiais tariant, teigiu, jog sociologinė-pliuralistinė Europos tapatybės interpretacija tinka ne tik politikų, viešųjų intelektualų ar menininkų diskursams, tačiau ir akademiniam diskursams aiškinti. Be to, tvirtinu, jog sociologinė-pliuralistinė Europos tapatybės interpretacija santykį tarp Europos tapatybės politikos ir ES Studijų lauko suprasti leidžia geriau negu kiti du dominuojantys šio santykio aiškinimai: „Tarnaitės” ir „Grynojo žinojimo” interpretacijos. „Tarnaitės” pozicija teigia, jog ES studijų laukas patarnauja centrinėms ES institucijoms, legitimuodamas šių institucijų formuojamas darbotvarkes ir Europos tapatybės sampratą. „Grynojo žinojimo” pozicija atskiria akademinį lauką nuo bet kokio vaidmens, kurį šis laukas galėtų vaidinti tapatybės konstravimo procese ar Europos politikoje bendrai.
- 3. Skirtingi ir vienas kitam oponuojantys akademiniai pasakojimai apie ES ištakas ir kilmę atspindi pagrindinius Europos politinio lauko konfliktus bei įtampas: įtampą dėl ekonominės paradigmos, įtampą dėl suverenumo, įtampą dėl politinio metodo, įtampą dėl nacionalinių tapatybių ir etniškumo.** Šios keturios įtampos yra išvedamos iš Davido Marquando 2011 m. darbo „The End of the West: The Once and Future Europe”, kuriame britų filosofas pateikia išsamią Europos politinio lauko ir šio lauko genealogijos apžvalgą. Disertacijoje šios keturios įtampos pasitelkiamos kaip operazinalizuota reikšmė tokioms bendresnėms sąvokoms kaip „ribos”, „lūžiai” bei

„galios dinamika”, kuriomis sociologinėje Europos tapatybės teorijoje bendrai apibūdinama Europos politinio lauko struktūra. Trečiasis ginamasis teiginys tikslina ir konkretina antrąjį ginamąjį teiginį. Sėkminga antrojo ir trečiojo teiginių gynyba priklauso nuo ketvirtojo ir ypač penktojo teiginių gynybos.

- 4. Jeano Monnet reprezentacijos akademiniam ES studijų lauko diskurse sudaro tinkamą atvejo studijos medžiagą trečiojo teiginio gynybai.** Jeanas Monnet yra apibūdinamas kaip „pamatinis Europos bendrijos pastangų sukurti Europos tapatybę elementas, centrinė tėviškoji figūra, aplink kurią buvo lipdoma visa simbolinė tvarka” (Kølvræ, 2012b, p. 84). Jeanas Monnet yra vienas iš nedaugelio emociniu paveikumu pasižyminčių Europos projekto simbolių. Be to, Monnet šiandien yra prisimenamas ne tik kaip Europos Sąjungos „tėvas kūrėjas”, bet taip pat kaip svarbi figūra Europos integracijos teorijų lauke. Remiantis kolektyvinės atminties studijų, metabiografijos ir mokslo sociologijos žvalgomis, yra pagrįsta tikėtis, jog akademiniai pasakojimai apie ES ideologizuoti, politizuoti ir romantizuoti labiausiai bus tuomet, kuomet kalba eis apie ES kilmės mito simboliu tapusią ir kone mitologinę funkciją įgavusią Jeano Monnet figūrą.
- 5. Istorinė ir teorinė literatūra apie ES pasižymi itin turtinga konkuruojančių ir vienas kitam prieštaraujančių Jeano Monnet įvaizdžių įvairove, o šią įvairovę formuoja Europos Sąjungos tapatybės politikos konfliktų struktūra (tokia, kaip ji buvo apibrėžta trečiajame teiginyje).** Tai reiškia, jog Jeano Monnet istorinių įvaizdžių turiniui įtaką daro dabarties politiniai motyvai. Daugumą variacijos tarp skirtingų Jeano Monnet reprezentacijų atvejų galima paaiškinti remiantis keturiomis pagrindinėmis Europos politinio lauko įtampomis: įtampa dėl ekonominės paradigmos, įtampa dėl suverenumo, įtampa dėl politinio metodo, įtampa dėl nacionalinių tapatybių ir etniškumo. Šis teiginys yra patikrinamas ir apginamas analizuojant istorinius ir teorinius darbus apie Europos integraciją, kuriuose svarbus vaidmuo yra skiriamas Jeano Monnet figūrai.

Metodologija

Disertacijoje naudojamas specifinis naratyvų analizės metodas. Pasitelkiant šį metodą, analizuojamos, lyginamos ir interpretuojamos skirtingos akademikų pasakojamos Monnet istorijos, identifikuojant specifines šių naratyvų laikysenas didžiųjų Europos politinio lauko įtampų atžvilgiu. Toliau įvardinami akademikai, kurių darbai disertacijoje yra aptariami: Trygve Ugland, Michael Burgess, Giandomenico Majone, John Gillingham, Richard Swedberg, Catherine Guisan, Alan S. Milward, Christopher Booker ir Richard North, Wolfgang Wessels, Martin Holland, Alessandro Isoni, Hungdah Su, Philomena Murray, Francois Fontaine, Robert Marjolin, Luciano Levi, ir kt. Visiems šiems darbams bendra yra tai, jog juose plėtojama makro lygmens Europos integracijos problematikos analizė. Kone visi šie darbai – tai plačios akademinės aprėpties apmąstymai apie dabartinę Sąjungos būklę, Europos Sąjungos vystymosi trajektoriją ir istorines dabartinės Sąjungos situacijos, kaip ją supranta autoriai, ištakas.

Šie darbai disertacijoje tyrinėjami pasitelkiant naratyvų analizės metodą, kuris yra grindžiamas dviguba politinio naratyvo sąvokos samprata. Viena vertus, politinis naratyvas yra pasakojimas apie praeitį, kuris pateikia moralines išvadas ateičiai (White, 1980, pp. 24–26), moralinis pasakojimas su tarpusavyje surištais kosmogeniniais ir eschatologiniais elementais (Kølvraa, 2016). Antra vertus, techninė-lingvistinė samprata naratyvą apibrėžia tiesiog kaip „specifinių lingvistinių technikų pasirinkimą praeities įvykiams raportuoti“ (Labov, 1997, p. 395). Sujungus šias dvi sampratas, politinį naratyvą galime suprasti kaip pasakotojo tekstą, kuriame jis ar ji istoriją pradeda pasakoti iš anksto žinodamas ar žinodama, kaip ši istorija pasibaigs, todėl iš anksto sukuria tinkamą scenarijų, kuris leis praeities įvykius vienas kito atžvilgiu pozicionuoti taip, kad išankstinis pasakotojo tikslas būtų pasiektas. Šiam procesui apibūdinti naudojama „išankstinio naratyvo konstravimo“ (angl. *narrative pre-construction*) sąvoka (Labov, 2006).

Politiniai naratyvai apie politines bendruomenes (arba politiniai naratyvai politinėms bendruomenėms) įprastai pasižymi ta pačia „fundamentalia schema, kurią sudaro pradžia

(ankstesnė stadija), vidurys (įvykis) ir pabaiga (naujoji stadija)” (Kølvraa, 2016). Tai, kaip naratyve yra apibūdinama „ankstesnioji stadija”, „vidurys” bei kiti jungiantieji įvykiai, priklauso nuo to, kokias moralines išvadas pasakotojas pateikia arba „naują stadiją” arba, kitaip tariant, dabartį. Naratyvuose tekstinė įvykių sekos nupasakojimo technika tampa neatsikariama nuo politinių prasmų kūrimo: „pasakojimo arba scenarijaus tapatybė kuria paties reiškinio tapatybę” (Ricoeur, 1992, p. 147).

Vadovaujantis šia logika, disertacijoje tyrinėjami autoriai, kurie pasitelkia Jeaną Monnet kaip centrinę figūrą savo pasakojimuose apie Europos Sąjungą. Žvelgiant struktūriškai, šių autorių darbuose atsikartoja ta pati schema: Jeanas Monnet yra pasitelkiamas kaip pagrindinis personažas įvykstant „įvykiui”, kuris leidžia įvykti transformacijai iš „ankstesnės stadijos” į „naują stadiją”. Dažniausiai, nors ir ne visada, šis įvykis yra susijęs su Šumano planu bei Europos anglies ir plieno sąjungos įkūrimu.

Naratyvų analizės metodas leidžia atskleisti, kaip autoriai atsirenka, struktūruoja ir interpretuoja praeities įvykius siekdami praeitį „atvesti” iki esą nešališko dabartinės Europos Sąjungos situacijos ir trajektorijos įvertinimo. Šio pratimo tikslas – parodyti, jog už to, kas iš pažiūros atrodo kaip chaotiška vienas kitam prieštaraujančių pasakojimų apie Jeaną Monnet įvairovė, iš tikrųjų stovi Europos politinio lauko struktūra, kurią ir atspindi šie tarpusavyje konkuruojantys pasakojimai.

Išvados

Viena esminių šios disertacijos išvadų yra susijusi su simboliu funkcija, kurią Jeano Monnet figūra vaidina akademikų naratyvuose apie Europos Sąjungą. Daugeliui disertacijoje nagrinėtų autorių Jeanas Monnet yra ne tiek sudėtingas istorinis klausimas, kurį būtų bandoma sąžiningai išspręsti, kiek veikia supaprastintas simbolinis atsakymas į sudėtingiausius Europos politinio gyvenimo klausimus ir dilemas. Kiekviena iš keturių įtampų, kurios yra nagrinėjamos disertacijoje, sukasi aplink klausimus „Kas yra Europa?” ir „Kokia kryptimi Europai eiti toliau?”.

Mėginti pateikti galutinius atsakymus į šiuos klausimus reiškia suteikti Europai nekintamą tapatybę. Suteikti nekintamą tapatybę reiškia konstatuoti tęstinumą laike, nustatyti tam tikrus esminius bendruomenės elementus, kurie išliko pastovūs ir tapatūs laike, nepaisant visa keičiančios laiko tėkmės. Tai paaiškina, kodėl akademikų teiginiuose apie šiandieninę Europos Sąjungos „sveikatą“ gausu nuorodų į politinės bendruomenės ištakas ir į Jeano Monnet vizijas, intencijas, pirmuosius principus ir metodus. Tokiu būdu autoriai sukuria stabilumo ir tęsimo nuo Monnet, kaip simbolinio Sąjungos tėvo kūrėjo, iki pat mūsų laikų išpūdį. Tokiu būdu yra pasakoma, jog *mano* atsakymas į didžiuosius šiandienos politikos klausimus yra ne tik racionalus, bet kone logiškai būtinas, nes tam tikra prasme išplaukia iš istorinio vystymosi logikos ir „pirminio plano“.

Sukonstruodamas bendruomenės kūrėjo politinę tapatybę, autorius siekia specifinę politinę tapatybę primesti ir pačiai politinei bendrijai dabartiniame jos pavidale. Taigi akademiniuose naratyvuose Jeanas Monnet yra tapęs tam tikru simboliniu indu, kurį autoriai pripildo tuo, ką kiekvienas iš jų laiko esminiu – geruoju ar bloguoju – Europos Sąjungos dabartiniu bruožu.

Disertacijoje įrodoma, jog istorinė ir teorinė literatūra apie ES pasižymi itin turtinga konkuruojančių ir vienas kitam prieštaraujančių Jeano Monnet įvaizdžių įvairove, o šią įvairovę formuoja Europos Sąjungos tapatumo konfliktų struktūra - keturios didžiosios įtampos: įtampa dėl ekonominės paradigmos, įtampa dėl suverenumo, įtampa dėl politinio metodo, įtampa dėl nacionalinių tapatybių ir etniškumo.

Kitaip tariant, iš pažiūros chaotiškų Monnet istorijų įvairovė yra paaiškinama susiejant šią įvairovę su didžiais Europos politinio gyvenimo lūžiais, kuriuos itin gerai užčiuopė Davidas Marquandas: pirma, tai konfliktas tarp „Socialinės Europos“ ir „Ekonominės Europos“ kaip konkuruojančių ekonominių paradigmu; antra, tai konfliktas tarp federalizmo ir konfederalizmo kaip konkuruojančių politinės organizacijos principų; trečia, tai konfliktas tarp Europos technokratijos ir Europos demokratijos idealų; ketvirta, tai konfliktas dėl nacionalinių tapatybių vaidmens ir lemties bendroje Europos politinėje organizacijoje. Šiandieninės Europos tapatybės

politikos esmę sudaro šių didžiųjų Europos politinių vizijų konkurencija, ir visos šios vizijos paskutiniaisiais metais buvo artikuliuojamos ir ginamos su nauju politiniu entuziazmu, tokiu būdu reaguojant į krizinį pastarojo dešimtmečio Europos politikos kontekstą. Šios skiriamosios Europos politinio gyvenimo linijos yra importuojamos į akademinį lauką, kuriame yra perdirbamos į specifinius politinės bendruomenės kilmės pasakojimus, kurie savyje talpina konkuruojančius politinius pasaulėvaizdžius bei konkuruojančius normatyvinius Europos tapatybės projektus.

Monnet, nacionalinių tapatybių priešas ir naujo Europinio žmogaus kūrėjas, stoja prieš Monnet, Prancūzijos valstybininką-patriotą ir jos nacionalinių interesų sargybinių. Monnet, neofunktionalizmo įkvepėjas, stoja prieš Monnet, išmintingą tarpvyriausybinką. Monnet, klastingas technokratas, nekentęs demokratijos, stoja prieš Monnet, kantrų demokratijos idealų puoselėtoją, kuris ruošė dirvą demokratinei Europos federacijai su dominuojančiu Europos parlamentu. Monnet, neoliberalios laisvų rinkų Europos architektas, stoja prieš Monnet, Saint-Simono pasekėją ir socialistinės Europos super-valstybės kūrėją. Tai tik dalis Monnet įvaizdžių, kuriuos aptinkame akademinėje ES studijų literatūroje, ir visi šie įvaizdžiai gali būti traktuojami kaip specifiniai Europos tapatybės projektai.

Disertacijoje ši viena kitai oponuojančių akademinių pasakojimų istorijų įvairovė yra klasifikuojama ir aiškinama remiantis sociologine Europos tapatybės teorija. Pavyzdžiui, disertacijoje pasiūloma nauja pliuralistinė ES studijų politizacijos samprata, akcentuojanti ne tiek Briuselio, kaip politinio Sąjungos centro, įtaką, kiek daugialypę politinės įtakos šaltinių struktūrą, atspindinčią itin kompleksiską ir santykinai silpną centro galia pasižymintį Europos politinį lauką. Ši samprata antrina esminei A. Sonntago (2011) išvalgai, esą, priešingai nei nacionalinės sistemos, kurias konsoliduoti leido politinių centrų gebėjimas efektyviai atlikti prasių reguliavimo hegemono funkcijas, Europos Sąjunga, kaip sistema, pasižymi atvira konkurencija tarp įvairių prasių reguliuotojų, politiniam centrai neturint jokių efektyvių komunikacijos erdvės kontrolės instrumentų.

ES kilmės istoriją įvairovę geriausiai suprantama traktuojant Europą kaip unikalios atvirą komunikacijos sistemą. Ši sistema pasižymi itin sudėtinga oponuojančių ekonominių interesų, kultūrinių tradicijų, istorinių patirčių struktūra, kuri neturi nei stipraus politinio centro, nei vieningos švietimo sistemos, todėl negali sau primesti hegemoninio kolektyvinio savęs supratimo. Todėl Europa yra atvira komunikacijos sistema, kuri, kaip savo politinės struktūros antstatui, leidžia vystyti Europos tapatybės projektų įvairovei, įskaitant tuos projektus, kurie grasina sunaikinti pačią Europos Sąjungą.

Akademinės žinios, kurios yra kuriamos akademikų pasakojimuose apie Europos Sąjungos kilmę, negali būti traktuojamos nei kaip grynojo žinojimo paieškų vaisius, nei kaip tarnystė Briuselio apibrėžtai darbotvarkei. Veikia šį akademinės produkcijos tipą turime suprasti kaip konfliktais nusėtos Europos tapatybės politikos vaisių. Skirtingi akademiniai pasakojimai apie Europos Sąjungos kilmę sudaro mūsų lauką tarp tarpusavyje konkuruojančių Europos tapatybės projektų, o šis mūsų laukas atspindi pagrindinius Europos politinio lauko konfliktus bei įtampas: įtampą dėl ekonominės paradigmos, įtampą dėl suverenumo, įtampą dėl politinio metodo, įtampą dėl nacionalinių tapatybių ir etniškumo.

Literatūros saraksts

1. Calhoun, Craig, 2003. "European studies: always there and still in formation", *Comparative European Politics*, 1 (1), pp. 5-20.
2. Calligaro, Oriane, 2015. "Legitimation Through Remembrance? The Changing Regimes of Historicity Of European Integration", *Journal of Contemporary European Studies*, 23(3), pp. 330-343.
3. Eder, Klaus, 2009. "A theory of collective identity: making sense of the debate on a 'European identity'", *European Journal of Social Theory*, 12(4), pp. 427-447.
4. European Commission. 2014. *New Narrative for Europe: The Mind and Body of Europe*. Accessed July 10, 2014. http://ec.europa.eu/debate-future-europe/new-narrative/pdf/declaration_en.pdf
5. Fukuyama, Francis, 2012. "The Challenge for European Identity", *The Global Journal*, 2012 01 11.
6. Gilbert, Mark, 2008. "Narrating the Process: Questioning the Progressive Story of European Integration", *Journal of Common Market Studies*, 46 (3), pp. 641-62.
7. Habermas, Jürgen and Jacques Derrida, 2003. "February 15, or What Binds Europeans Together: A Plea for a Common Foreign Policy, Beginning at the Core of Europe," *Constellations*, 10 (3.)
8. Heffernan, Michael, 1998. *The Meaning of Europe: Geography and Geopolitics*. London: Arnold.
9. Kaiser, Wolfram, 2011a. "From Great Men to Ordinary Citizens? The Biographical Approach to Narrating European Integration in Museums". *Culture Unbound*, 3, pp. 385-400.
10. Kaiser, Wolfram. 2011b. "Narrating contemporary European history", narratives.eu
<<http://static1.squarespace.com/static/518ffb81e4b062dc2241ccbd/t/5200ea8ee4b>

0295e1774eaaf/1375791758928/Wolfram+Kaiser_Narrating+contemporary+European+history+Aug+2011.pdf> [Visited 2016 04 07]

11. Kaiser, Wolfram, 2015. "Clash of Cultures: Two Milieus in the European Union's "A New Narrative for Europe" Project", *Journal of Contemporary European Studies*, 23(3), pp. 364-377.
12. Klinke, Ian. 2014. "European Integration Studies and the European Union's Eastern Gaze", *Millennium: Journal of International Studies*, 1-17.
13. Kølvråa, Christoffer, 2012a. "The father on display: the house of Jean Monnet and the construction of European identity", *Culture Unbound*, 4, pp.747-765.
14. Kølvråa, Christoffer, 2012b. "'Who's your Daddy?': The Construction of Jean Monnet as a Founding Father of the EU' in Larring Knudsen, A.-C. and Gram-Skjoldager, K. (eds) *Living Political Biography: Narrating 20th Century European Lives*, Aarhus: Aarhus Universitetsforlag.
15. Kølvråa, Christoffer, 2016, "European Fantasies: On the EU's Political Myths and the Affective Potential of Utopian Imaginaries for European Identity", *Journal of Common Market Studies*, 54(1), pp 169-184.
16. Labov, William, 1997. "Some Further Steps in Narrative Analysis", *Journal of Narrative and Life History*, Vol. 7, pp. 395–415.
17. Labov, William, 2006. "Narrative Pre-construction", *Narrative Inquiry*, 16 (1), pp. 37–45.
18. Lynggaard, Kennet, Karl Löfgren and Ian Manners, 2015. "Crossroads in European Union Studies" in K. Lynggaard, K. Löfgren and I. Manners (eds.), *Research Methods in European Union Studies*. Hampshire, New York: Palgrave Macmillan.
19. Majone, Giandomenico, 2009. *Europe as the would-be world power: the EU at fifty*. Cambridge, Cambridge University Press.

20. Marquand, David, 2011. *The End of the West: The Once and Future Europe*. New Jersey: Princeton University Press.
21. Manners, Ian, 2003. "European studies", *Journal of Contemporary European Studies*, 11(1), 67-83.
22. Manners, Ian, 2011. "Symbolism in European Integration", *Comparative European Politics*, 9 (3), pp. 243–68.
23. Manners, Ian and Philomena Murray, 2016. "The End of a Noble Narrative? European Integration Narratives after the Nobel Peace Prize", *Journal of Common Market Studies*, 54(1), pp. 185-202.
24. Manners, Ian and Richard Whitman, 2016. "Another Theory is Possible: Dissident Voices in Theorising Europe", *Journal of Common Market Studies*, 54(1), pp. 3-18.
25. McGowan, Francis, 2009. "The contrasting fortunes of European studies and EU studies: ground for reconciliation" in Rumford C. (ed.) *The Sage handbook of European studies*. Sage publications: Los Angeles, London, New Dehli, Singapore, Washington DC.
26. Mitterauer, Michael, 2006. "Exceptionalism? European history in a global context", *European review*, 14 (2), pp. 269-280.
27. Ricoeur, Paul, 1992. *Oneself as Another*. Chicago: University of Chicago Press.
28. Rigney, Ann, 2012. "Transforming Memory and the European Project", *New Literary History*, 43, pp. 607–628
29. Rumford, Chris, 2008. *Cosmopolitan spaces: Europe, globalization, theory*. New York and London: Routledge.
30. Shore, Chris, 2000. *Building Europe: The Cultural Politics of European Integration*. London: Routledge.
31. Sonttag, Albrecht, 2011. "False expectations: the counterproductive side effects of the EU's use of political symbols" in Lucarelli S., Cerutti F., Schmidt, V. (eds)

- Debating political identity and legitimacy in the European union. Abingdon, New York, Routledge.
32. Stavrakakis, Yannis, 2005. "Passions and identifications: discourse, enjoyment, and European identity" in D. Howarth and J. Torfing (eds) *Discourse theory in European politics: identity, policy and governance*. Hampshire and New York, Palgrave Macmillan.
 33. Stråth Bo, 2010. "Introduction" in Stråth B. (ed). *Europe and the other and Europe as the other*. Brussels: Peter Lang AG.
 34. Theiler, Tobias, 2005. *Political symbolism and European integration*. Manchester: Manchester University Press.
 35. White, Hayden, 1980. "The Value of Narrativity in the Representation of Reality". *Critical Inquiry*, 7 (1), pp. 5–27.
 36. Wolf, Stuart, 2003. "Europe and its Historians", *Contemporary European History*, 12 (3), pp. 323-337

Summary of Doctoral Dissertation

Thematic Grounding

‘Identity’ and ‘narrative’ are two concepts that have grown in relevance during the last decade of European Union politics. In the face of multiple challenges such as the constitutional crisis, the financial crisis, the eurozone debt crisis, the migration and refugee crisis, the crisis of British secession, and the overarching crisis of popularity and legitimacy, the EU was found lacking in powerful identities and narratives that could give the European polity the solidarity and cohesion necessary for decisive political action on a supranational scale. As Francis Fukuyama (2012) explains, in a time of major turmoil it becomes evident that the supranational project cannot function if the peoples of different European nation-states do not feel the obligations of solidarity towards each other. In the words of Jürgen Habermas (2003), “The citizens of one nation must regard the citizens of another nation as fundamentally ‘one of us’”.

This argument is increasingly accepted in political science: namely that the softer issues of identity, collective memory, and shared narratives are fundamental to the harder issues of politics, such as collective action, efficient governance and political development (Manners, 2011; Kølvråa, 2016). Therefore, Fukuyama (2012) tells us, the major challenge facing EU today is “to answer the question - in a more substantive sense - of what it means to be European”. The interest in identities and narratives manifests most acutely when their absence is felt most strongly. “Utopian dreams of community, cohesion and holism which are all contained in the concept of identity”,- Bo Stråth (2010, p. 20) explains: “are mobilized precisely in situations where there is a lack of such feelings”. Just like the European cultural policy of the 1970’s was grounded in the political context shaped by the great oil crisis of 1973 (Kaiser, 2015), the present uncertainty over EU’s future has reinvigorated discussions on the European “we feeling” and how it could be engineered.

On a political level, this newly found longing for community and cohesion was directly expressed by Commission President Barroso in his call for a ‘New Narrative for Europe’. From April 2013 to March 2014, the European Commission appointed a ‘Cultural Committee’ to produce a ‘New Narrative for Europe: The Mind and Body of Europe’ (European Commission, 2014). In 2017, the EU opened the House of European History, a European Parliament financed museum on the history of European integration, with an aim to “convey, both cognitively and through an appeal to the emotions, a master narrative of European integration” (Rigney, 2012, p. 615). In the context of these initiatives, it is often argued that, despite the awarding of the 2012 Nobel Peace Prize to the EU, the European peace narrative has largely exhausted itself, and the EU is now in search of new political narratives.

A political narrative is understood here as a historical narrative with political implications, a recounting of past events in a way that reinvents communal origins and connects them to new moral horizons of communal future (Kølvraa, 2016, pp. 170-171). The importance of political narrative (a concept that is often used synonymously with the concept of political myth) is usually explained by reference to its function in the construction of political communities. Drawing their theoretical models from the studies of nationalism, students of European identity typically argue that, if successful, investments in communal origin myths and symbols can “lead to the formation of overarching political loyalties and political identification” (Theiler, 2005, p. 21).

EU’s crisis-ridden political context has given rise to a new wave of research on narratives and their political functions (Gilbert, 2008; Eder, 2009, 2011; Kaiser, 2011, 2015; Kølvraa 2012, 2016; Manners and Murray, 2016). Illustrative of the new trend is the fact that, in 2016, the *Journal of Common Market Studies* hosted a special issue on ‘Dissident Voices in Theorizing Europe’, with narrative analysis as one of the issue’s core topics. Explaining the decision to host this issue in what is normally a positivistically minded journal, editors Ian Manners and Richard Whitman (2016) argue that mainstream EU studies are having great difficulty grasping recent political processes. Readers of the issue’s editorial are told that recent realities of EU politics seem to contradict the mainstream academic “premise that the EU is a neoliberal, state-

like political system and that Europeanisation is a one-way process”. The editors also point to the pitfalls of the “natural science “ontology of objectivism” and the “epistemology of positivism”” to which, according to Manners and Whitman, mainstream EU Studies are exclusively attached.

Manners and Whitman (2016, p. 4) use these alleged sins of the mainstream to “explain why the gap between theoretical scholarship and political realities has opened over the past decade”. To address this mismatch, the contributors to this JCMS issue have called for a critical, normative, and narrative-based analysis. As the argument goes, narrativist epistemology holds the key to a better understanding of contemporary European challenges, to a more realistic theory of recent developments, and to a conceptualization of new European trajectories (Manners and Whitman, 2016, p. 3).

Concurring with Fukuyama’s point, contributors argue that “the question of European identity today seems to be all the more pressing” (Kølvraa, 2016, p. 169), and that the need for a new European narrative is greater than ever (Manners and Murray, 2016). This group of authors assumes the scholarly task of tackling the “relative lack of narrative scholarship regarding the EU” (Manners and Murray, 2016, p. 185). Different techniques of narrative analysis are accordingly proposed to dissect different European narratives that have been communicated on a political level as platforms for an overarching European political identity: for example, the European peace narrative, the green Europe narrative, the social Europe narrative, the economic Europe narrative, and the global Europe narrative (Manners and Murray, 2016, pp. 188-197). By looking at the origins, motives and structures of these narratives, contributors for this JCMS special issue explain what is at stake in this highly competitive field of European narratives: the popular image of the EU, the European identity, and the direction which the European project may take after overcoming, or failing to overcome, the contemporary political crisis and political exhaustion amidst great external pressures and internal divisions. As Manners and Murray (2016, p. 199) predict, “the scholarly analysis of narratives in the European Union will be a burgeoning concern for some time to come”.

Academic Puzzle

In this monograph, I will look at the academic discourse as a distinctive site of European political narratives and European identity projects. The idea for this project was born out of reflections on a certain puzzle encountered in the body of EU Studies literature.

As a way of presenting this puzzle, the reader is asked to imagine, for a moment, a citizen of some European country who wants to get a better grasp on European politics. This citizen has, by now, lost trust in traditional and social media sources. He has come to a conclusion that most people's views on the European Union are largely determined by the type of biased narratives they are exposed to in traditional and social media, as well as in their immediate environments. The citizen has also come to a troubling realization that these narratives are usually mutually irreconcilable, not only in their political judgments, but also in the facts presented. Having grown tired of this shadowy world of fake news and post-truth politics, our citizen is determined to escape it, and to find truly reliable and trustworthy information about the European Union. The natural course of action for this knowledge-thirsty citizen is to turn to the academic literature on the subject-matter. And so, he does. Resolute to get to the bottom of the present political issues, he firsts wants to find out how it all started: why, how and with what consequences has the European polity come into being in the postwar period? And who was this man, Jean Monnet, who is so often credited as the founding father of the EU?

Unfortunately, after all his reading and studying, our citizen has grown even more troubled. He did not gain the knowledge he had sought. Instead he has encountered dozens of exciting and detailed stories about Jean Monnet and his role in the founding of the European Community, but – ant this is the puzzle - these stories were so radically different that they had to be judged as mutually contradictory. To the great astonishment of our citizen, the images of Monnet constructed in the academic narratives are so sharply different and mutually antagonistic that they simply cannot be referring to the same historical actor. The citizen was deeply puzzled by the fact that esteemed EU

Studies scholars show irreconcilable differences when it comes to describing the key facts of Monnet's life and the key tenets of his political programme. And so, our citizen has nothing else left to do except wonder whether his academic sources are simply too poorly informed on their subject-matter to agree on basic historical facts, or whether there is some other driving force, besides the search for historical truth, that makes scholars disagree so sharply on what really has happened during the yearly years of European integration.

This is the academic puzzle. How can we explain such a sharp level of heterogeneity in the contemporary academic historiography of Jean Monnet? The content of the Monnet stories told by EU scholars, and their heterogeneity, is explored in detail in the monograph. Here it will suffice to say that the puzzle encountered in the pages of EU Studies literature stimulated a reflection on broader questions pertaining to the political nature of academic works dealing with the origins of the European Union. In other words, the varying imagery of Jean Monnet in contemporary EU scholarship suggested that it might be reasonable to read the scholarly accounts of the EU as political narratives for the EU. And if such a reading proved to be productive, then we might well learn something important about the role of the academy in the politics of European identity. For, as it was argued in the pages above, political narratives function as carriers of political identities. If it is true that the period of political crisis in Europe has brought about a new intensity to the quest for European identity and European narratives, then perhaps the images of Monnet - the so-called *Father of Europe* - produced by EU Scholars in their narratives, could also be read as symbolic forms for competing projects of European identity?

Research Question and Thesis

While the emerging field of European narrative studies has mainly focused on political, public and literary sources of narratives and identities for Europe, as of yet there was no systematic attempt to determine whether the scholarly field of EU Studies itself is also complicit in engaging in the politics of narratives and identities. This doctoral thesis is, therefore, meant as an attempt to fill this academic void by tackling in detail the question

of the relationship between the politics of European identity and the academic study of the European Union.

This is the main **research question** of the monograph:

What is the specific relationship between the contemporary politics of European identity and the scholarly debates over the history and trajectory of the European Union, expressed in competing origin narratives of the European Union?

As a way of answering the research question, I defend the following **thesis**:

I argue that different scholarly accounts of EU's origins constitute a battlefield of competing projects for European identity, and that this battlefield reflects the key contemporary conflicts and ambiguities of the European political field: the ambiguity of economic paradigm, the ambiguity of sovereignty, the ambiguity of political method, and the ambiguity of belonging and ethnicity.

Each of these political ambiguities - or cleavages - has produced at least two influential political positions with a corresponding framework for European identity:

- The ambiguity of economic paradigm represents the conflict between 'Social Europe' and 'Economic Europe'.
- The ambiguity of sovereignty represents the competition between federalism, neo-functionalism and intergovernmentalism as the organizing principles of EU governance.
- The ambiguity of political method represents the tension between visions of European technocracy and European democracy.
- The ambiguity of ethnicity and belonging represents the conflict between nationalism, post-nationalism and euro-nationalism as alternative visions competing over EU's political stance vis-à-vis different national identities and their possible displacement.

The importance of this thesis is understood when contextualized in existing academic debates and when set against the two dominant accounts of the relationship between the academic study of the European Union and the quest for European identity emanating from Europe's political field: the 'Handmaiden' position, and the 'Pure knowledge' position.

The 'Handmaiden' position claims - in terms that can be more or less straightforward - that the field of EU studies performs a handmaiden role to the agendas and identities advanced by EU institutions. The entire academic field is often reduced to this handmaiden role:

“Treating academic discourse as a privileged - more or less reliable - discursive source would obscure the - often unconscious - ‘complicity’ between mainstream (European) politics and academia, two discursive domains which, in a typically modernist fashion, are interimplicated in the formulation and reproduction of a particular standpoint vis-a-vis European identity” (Stavrakakis, 2005, p. 81).

The same argumentation reduces EU historiography to an ideology that “serves to legitimate current European policies” (Mitterauer, 2006), or an attempt - orchestrated by the Commission - to counteract the hegemony of national histories and to tackle the emotive deficit of EU's symbolic appeal (Shore, 2000; Wolf, 2003; Calligaro, 2015). The critical argument is repeatedly made in numerous sources critical of the alleged alliance between EU politics and EU studies/EU historiography (McGowan, 2009; Heffernan, 1998; Calhoun, 2003). For Calhoun (2003), European Studies should be seen as ‘an ideological-pedagogical project’ that supports ‘a European self-understanding supportive of the EU’. Klinke (2014) discusses the “intellectual homogeneity in European Studies” which conforms to the hegemonic discourse underlying EU policy. Klinke, therefore, proposes to think of EU Studies as a soft power tool of the European Union. The critique is summarized by Giandomenico Majone who claims that most EU scholars “are not detached observers, but convinced supporters of European integration” (Majone, 2009, p. 2-3).

The ‘Pure knowledge’ position is diametrically opposite to the ‘Handmaiden’ position. This position, which is usually implicit, divorces the academic field from any role it could possibly play in identity construction or European politics in general. The field’s relationship vis-a-vis European politics is purely scientific: the objective is “the development of testable hypotheses and theoretical causal claims” (Lynggaard, Löffgren and Manners, 2015 p. 8). No intended feedback impacts on the political field are acknowledged. This is the implicit position in much of the mainstream political science literature on European integration. Manners (2006) characterizes this literature as an attempt to impose ‘normal science’ over EU studies. To consolidate the separation of this ‘normal science’ from political demands, EU studies scholars are encouraged to avoid messier questions like ‘what is Europe?’ (Manners, 2003, p. 72), and messier problems such as the “contestations over meaning and identity, disintegrative and fragmentary political trends, and the existence of multiple perspectives on the important issues of the day” (Rumford, 2008, p. 23). The ‘Pure knowledge’ position takes a related, yet somewhat different form in the humanities. Here it is often argued that students of the EU are self-reflective enough to take precautions against producing anything akin to the master-narratives produced for the purposes of nationalism by their colleague predecessors, especially when “post-colonial studies of all kinds” are carefully monitoring the field of EU studies against any signs of Eurocentristic tendencies (Kaiser, 2011b). To sum up, while our postmodern age no longer believes that social scientists and historians can be completely immune from political influences, the ‘Pure knowledge’ position concedes very little of this immunity.

This - I surmise - is the playing field. On the one hand, we have the ‘Pure knowledge’ approach which divorces sound scholarship from the concerns of European identity. On the other hand, we have a critical approach which has it that most of what passes as the production of impartial knowledge about the EU is actually a disguised form of advocacy for the EU, and for European identity in the form it is imposed from the Union’s political centre.

Both positions presuppose a unity of purpose, whereas I want to argue that it is conflict, rather than unity, that is at the core of the field's relation to the politics of European identity. In other words, while I do subscribe to the politicization thesis, I argue that the top-down impact of 'Brussels' on the academic accounts of the EU is overestimated, and a more complex structure of Europe's political field – and the politics of European identity – needs to be acknowledged. Therefore, *I argue that different scholarly accounts of EU's origins constitute a battlefield of competing projects for European identity, and that this battlefield reflects the key contemporary conflicts and ambiguities of the European political field: the ambiguity of economic paradigm, the ambiguity of sovereignty, the ambiguity of political method, and the ambiguity of belonging and ethnicity* (thesis).

Propositions

The thesis is established by way of advancing and defending five propositions:

- 1) **European identity is multiple, it is expressed in competing identity narratives, and its origins lie in the social, political, economic, and cultural complexity of the European polity.** Unlike singular national identities, European identity is expressed in a battlefield of competing and mutually-antithetical narratives which are reflective of the underlying social relationships and power dynamics of the European polity. This new sociological understanding of the European identity concept is developed in the first part of the study by drawing from the research program that has been variously labeled as 'Many Europes', 'European imaginaries', 'European multiplicity' and 'Narrative network'.
- 2) **The academic field of EU studies is a site of European identity politics, understood as a communicative battlefield between competing and mutually-antithetical narratives which are reflective of the underlying social relationships and power dynamics of the European political field.** In other words, I argue that the sociological-pluralistic interpretation of European identity applies not only to political, public or literary discourses, but to academic

discourses as well. More than that, I argue that the ‘Many Europes’ approach (elaborated in part One) is not only justified, but also explanatorily superior to the other two dominant accounts (‘Handmaiden’ and ‘Pure knowledge’) of the relationship between the politics of European identity and the academic production of EU Studies scholars. The ‘Handmaiden’ position claims that the field of EU studies performs a handmaiden role to the agendas and identities advanced by EU institutions. The ‘Pure knowledge’ position divorces the academic field from any role it could possibly play in identity construction or European politics in general.

3) Different and mutually-antithetical scholarly accounts of EU’s origins reflect the key contemporary conflicts and ambiguities of the European political field: the ambiguity of economic paradigm, the ambiguity of sovereignty, the ambiguity of political method, and the ambiguity of belonging and ethnicity.

The four ambiguities are derived from David Marquand’s (2011) account of the contemporary European debate in his ‘The End of the West: The Once and Future Europe’. These specific ambiguities are employed as an operationalization of general terms such as “boundaries”, “cleavages”, “underlying structure” and “power dynamics” that are used – in the emerging sociological theory of European identity - to describe the complex political basis of the narrative politics of political identity. The third proposition is a specification of the second proposition. The defense of both of these propositions rests on the following two propositions.

4) The representations of Jean Monnet advanced in the scholarly discourse offer a suitable case for a study of the above proposition. Jean Monnet has been described as “a center piece of the EC’s ambitions to forge something like a European identity, the central father-figure around which a communal symbolic law was constructed” (Kølvraa, 2012b, p. 84), and as one of the few emotionally charged symbols of the European project. Furthermore, Monnet is remembered not only as a ‘Founding father’ of the European Union, but also as an important

figure in the development of European integration scholarship. Drawing from the perspectives developed in collective memory studies (Schwartz, 1985), it is reasonably safe to predict that academic narratives on the EU will tend to be most politically motivated and politically biased when representing a figure as symbolically charged and mythologized as Jean Monnet. That is why the scholarly representations of Jean Monnet offer a suiting case for an investigation of the relationship between the academic study of the European Union and the constructions of a European identity.

5) The historical and theoretical literature on the EU has produced a rich variety of competing and irreconcilable images of Monnet, and the pattern of this variety is shaped by the embeddedness of respective scholarly narratives in the structure of EU's key identity divisions as it was described in the third proposition. That is to say that disagreements over Monnet's historical image are shaped by presentist political concerns, and most of the variation between the different representations can be accounted for by referring to political conflict over one or several of the four ambiguities: the ambiguity of economic paradigm, the ambiguity of sovereignty, the ambiguity of political method, and the ambiguity of belonging and ethnicity. This proposition is tested and defended by means of a narrativist analysis of Jean Monnet stories recounted in academic works belonging to historical and theoretical body of literature on European integration.

Methodology

I employ the method of narrative analysis to interpret different Monnet stories told by EU Studies scholars as political narratives informed by specific political standpoints vis-a-vis the four ambiguities. I focus on the academic works of Trygve Ugland, Michael Burgess, Giandomenico Majone, John Gillingham, Richard Swedberg, Catherine Guisan, Alan S. Milward, Christopher Booker and Richard North, Wolfgang Wessels, Martin Holland, Alessandro Isoni, Hungdah Su, Philomena Murray, Francois Fontaine, Robert Marjolin, Luciano Levi, and others. What is common to all the works analyzed is

that all of them are concerned with the macro dimension of European integration. These works are all broad academic reflections on the general state of the Union, its trajectory, and the historical roots of the Union's current situation.

I approach the scholarly works by way of a narrative analysis that is informed by a double definition of political narrative. On the one hand, a political narrative is an account of the past with a moral conclusion for the future (White, 1980, pp. 24–26), a moral story with interrelated cosmogenic and eschatological properties (Kølvraa, 2016). On the other hand, a technical-linguistic definition holds a narrative to simply be a 'choice of specific linguistic technique to report past events' (Labov, 1997, p. 395). Combining these two definitions, we come to an understanding of a political narrative as a text by a given narrator who begins to tell a story with the prior knowledge of how it is going to culminate, and then devices a plot that structures past events in such a way as to accomplish this end. William Labov (2006) uses a notion of *narrative pre-construction* to describe this process.

Political narratives of (and for) political communities typically have the same "fundamental schema of beginning (prior state) – middle (event) – ending (new state)" (Kølvraa, 2016). The perceived character of the 'prior state' and the 'event', as well as the happenings leading from the 'prior state' to the 'event', depend on the narrator's moral evaluation of the 'new state', or the present. This is why, in narratives, textual emplotment becomes inseparable from political meaning: "it is the identity of the story [the plot] that makes the identity of the character" (Ricoeur, 1992, p. 147).

In the monograph, I investigate the emplotment techniques of authors in the field EU studies who use Monnet as a key figure in their accounts of the EU, typically 'playing' him as the main protagonist in the 'event' (typically, but not necessarily, the Schuman Plan or the founding of the European Coal and Steel Community) that transformed the 'prior state' into the 'new state' (the European Union as we know it today). The method of narrative analysis uncovers how these authors select, arrange and interpret events to arrive at what is usually presented as an impartial description of what the EU is today, and of the direction the European polity is going. The point of this exercise is to show

that the seemingly chaotic plurality of the Monnet narratives is shaped by and embedded in the structure of the European political field.

Conclusion

One of the conclusions of this monograph regards to the function of Jean Monnet in academic storytelling on the European Union. For most of the authors considered, Jean Monnet was not so much a complex historical question to be resolved so much as he was a symbolic answer to the most important political dilemmas of European political life. Each of the four ambiguities covered in the pages above revolves around the questions ‘What is Europe?’ and ‘Where should Europe go?’.

To attempt an answer to these questions means an attempt to give a fixed identity to ‘Europe’. Establishing a fixed identity means establishing continuity over time, determining some key elements that have remained constant, or ‘identical,’ amidst the turbulence of passing time. This explains why claims about community origins and references to the ‘vision,’ ‘intention,’ ‘firsts principles’ and ‘methods’ of Jean Monnet are so prominent in academic evaluations of EU’s present-day reality: because it is a way of establishing an image of stability and continuity from the times of Monnet, as the Union’s founder, all the way through to our own time. It is a way of saying that *my* answer to the great political dilemmas of the day is not only rational, but it is almost logically *necessary*, because it is emerging through the flow time in the sense of being consistent with the logic of historical development and the ‘original plan’.

By way of establishing a fixed political identity of the founder of the community, an author attempts to impose, through storytelling, a fixed political identity on the community in the present time. Therefore, in academic storytelling, Jean Monnet functions as a symbolic vessel to be filled with whatever authors hold to be fundamentally right or wrong about the European Union in its present condition.

It was demonstrated that the historical and theoretical literature on the EU has produced a rich variety of competing and irreconcilable images of Jean Monnet, and that the

pattern of the variety of these images is shaped by the embeddedness of respective scholarly narratives in the structure of the key divisions of European political field, namely (1) the ambiguity of economic paradigm, (2) the ambiguity of sovereignty, (3) the ambiguity of political method, and (4) the ambiguity of belonging and ethnicity.

The diverse variety of Monnet narratives was made sense of by referring to the great divisions of the European political debate that were so well captured by David Marquand: the conflict between ‘Social Europe’ and ‘Economic Europe’ as competing economic paradigms, the conflict between federalism and confederalism as competing principles of political organization, the conflict between the ideals of European technocracy and European democracy, and the conflict over the role and fate of national identities in the larger European polity. The contemporary politics of European identity revolves around these competing grand visions for Europe, all of which have been advocated with new vigour on Europe’s crisis-ridden political scene during the last decade or so. These persistent dividing lines of European political life are imported into the academy where they are reproduced in the form of narratives that serve as carriers of competing political world-views and competing normative projects for European identity.

Monnet, the enemy of national identities and the builder of a new European man, is set against Monnet, the patriotic guardian of France’s national interests. Monnet, the visionary pioneer of (neo)functionalism, is set against Monnet, the prudent intergovernmentalist. Monnet, the treacherous technocrat and the hateful enemy of democracy, is set against Monnet, the prudent builder of structures for a future European democracy. Monnet, the harbinger of a European neoliberal order, is set against Monnet, the Saint-Simonian super-state planner of a socialist persuasion. These are just some of the images observed in the literature of EU Studies, and all of them carry in themselves specific normative projects for European identity.

In this monograph, the cacophony of mutually contradictory stories told by EU scholars is classified and made sense by referring to the sociological theory of European identity. For example, redefining *politicization* in plural and conflictual terms conforms to

Sonntag's (2011) key insight that, unlike most national systems which have been consolidated by way of powerful political centers operating as hegemonic 'regulators of meaning', the EU is a system where the center is but one among a plurality of competing 'regulators of meaning'.

In other words, the cacophony of EU origin stories was explained by reference to Europe as a quintessentially open system of communication. Characterized by an intensely complex and divided structure of economic interests, cultural traditions and historical experiences, and lacking a powerful political center (and an education system) to impose a hegemonic collective understanding of itself, Europe is a quintessentially open system of communication that allows an unrestrained proliferation of identity projects (including those that threaten to destroy the Union) on top of its structure of unresolved ambiguities.

The type of knowledge produced in scholarly EU origin narratives was found to be guided neither by the quest for pure knowledge, nor by the will to serve the power of Brussels. Instead this type of scholarly production was found to be shaped by the conflict-ridden politics of European identity. Different scholarly accounts of EU's origins constitute a battlefield of competing projects for European identity, and this battlefield reflects the key contemporary conflicts and ambiguities of the European political field: the ambiguity of economic paradigm, the ambiguity of sovereignty, the ambiguity of political method, and the ambiguity of belonging and ethnicity.

Literature

1. Calhoun, Craig, 2003. "European studies: always there and still in formation", *Comparative European Politics*, 1 (1), pp. 5-20.
2. Calligaro, Oriane, 2015. "Legitimation Through Remembrance? The Changing Regimes of Historicity Of European Integration", *Journal of Contemporary European Studies*, 23(3), pp. 330-343.
3. Eder, Klaus, 2009. "A theory of collective identity: making sense of the debate on a 'European identity'", *European Journal of Social Theory*, 12(4), pp. 427-447.
4. European Commission. 2014. *New Narrative for Europe: The Mind and Body of Europe*. Accessed July 10, 2014. http://ec.europa.eu/debate-future-europe/new-narrative/pdf/declaration_en.pdf
5. Fukuyama, Francis, 2012. "The Challenge for European Identity", *The Global Journal*, 2012 01 11.
6. Gilbert, Mark, 2008. "Narrating the Process: Questioning the Progressive Story of European Integration", *Journal of Common Market Studies*, 46 (3), pp. 641–62.
7. Habermas, Jürgen and Jacques Derrida, 2003. "February 15, or What Binds Europeans Together: A Plea for a Common Foreign Policy, Beginning at the Core of Europe," *Constellations*, 10 (3.)
8. Heffernan, Michael, 1998. *The Meaning of Europe: Geography and Geopolitics*. London: Arnold.
9. Kaiser, Wolfram, 2011a. "From Great Men to Ordinary Citizens? The Biographical Approach to Narrating European Integration in Museums". *Culture Unbound*, 3, pp. 385–400.
10. Kaiser, Wolfram. 2011b. "Narrating contemporary European history", narratives.eu
<<http://static1.squarespace.com/static/518ffb81e4b062dc2241ccbd/t/5200ea8ee4b>

0295e1774eaaf/1375791758928/Wolfram+Kaiser_Narrating+contemporary+European+history+Aug+2011.pdf> [Visited 2016 04 07]

11. Kaiser, Wolfram, 2015. "Clash of Cultures: Two Milieus in the European Union's "A New Narrative for Europe" Project", *Journal of Contemporary European Studies*, 23(3), pp. 364-377.
12. Klinke, Ian. 2014. "European Integration Studies and the European Union's Eastern Gaze", *Millennium: Journal of International Studies*, 1-17.
13. Kølvråa, Christoffer, 2012a. "The father on display: the house of Jean Monnet and the construction of European identity", *Culture Unbound*, 4, pp.747-765.
14. Kølvråa, Christoffer, 2012b. "'Who's your Daddy?': The Construction of Jean Monnet as a Founding Father of the EU' in Larring Knudsen, A.-C. and Gram-Skjoldager, K. (eds) *Living Political Biography: Narrating 20th Century European Lives*, Aarhus: Aarhus Universitetsforlag.
15. Kølvråa, Christoffer, 2016, "European Fantasies: On the EU's Political Myths and the Affective Potential of Utopian Imaginaries for European Identity", *Journal of Common Market Studies*, 54(1), pp 169-184.
16. Labov, William, 1997. "Some Further Steps in Narrative Analysis", *Journal of Narrative and Life History*, Vol. 7, pp. 395–415.
17. Labov, William, 2006. "Narrative Pre-construction", *Narrative Inquiry*, 16 (1), pp. 37–45.
18. Lynggaard, Kennet, Karl Löfgren and Ian Manners, 2015. "Crossroads in European Union Studies" in K. Lynggaard, K. Löfgren and I. Manners (eds.), *Research Methods in European Union Studies*. Hampshire, New York: Palgrave Macmillan.
19. Majone, Giandomenico, 2009. *Europe as the would-be world power: the EU at fifty*. Cambridge, Cambridge University Press.

20. Marquand, David, 2011. *The End of the West: The Once and Future Europe*. New Jersey: Princeton University Press.
21. Manners, Ian, 2003. "European studies", *Journal of Contemporary European Studies*, 11(1), 67-83.
22. Manners, Ian, 2011. "Symbolism in European Integration", *Comparative European Politics*, 9 (3), pp. 243–68.
23. Manners, Ian and Philomena Murray, 2016. "The End of a Noble Narrative? European Integration Narratives after the Nobel Peace Prize", *Journal of Common Market Studies*, 54(1), pp. 185-202.
24. Manners, Ian and Richard Whitman, 2016. "Another Theory is Possible: Dissident Voices in Theorising Europe", *Journal of Common Market Studies*, 54(1), pp. 3-18.
25. McGowan, Francis, 2009. "The contrasting fortunes of European studies and EU studies: ground for reconciliation" in Rumford C. (ed.) *The Sage handbook of European studies*. Sage publications: Los Angeles, London, New Dehli, Singapore, Washington DC.
26. Mitterauer, Michael, 2006. "Exceptionalism? European history in a global context", *European review*, 14 (2), pp. 269-280.
27. Ricoeur, Paul, 1992. *Oneself as Another*. Chicago: University of Chicago Press.
28. Rigney, Ann, 2012. "Transforming Memory and the European Project", *New Literary History*, 43, pp. 607–628
29. Rumford, Chris, 2008. *Cosmopolitan spaces: Europe, globalization, theory*. New York and London: Routledge.
30. Shore, Chris, 2000. *Building Europe: The Cultural Politics of European Integration*. London: Routledge.
31. Sonttag, Albrecht, 2011. "False expectations: the counterproductive side effects of the EU's use of political symbols" in Lucarelli S., Cerutti F., Schmidt, V. (eds)

- Debating political identity and legitimacy in the European union. Abingdon, New York, Routledge.
32. Stavrakakis, Yannis, 2005. "Passions and identifications: discourse, enjoyment, and European identity" in D. Howarth and J. Torfing (eds) *Discourse theory in European politics: identity, policy and governance*. Hampshire and New York, Palgrave Macmillan.
 33. Stråth Bo, 2010. "Introduction" in Stråth B. (ed). *Europe and the other and Europe as the other*. Brussels: Peter Lang AG.
 34. Theiler, Tobias, 2005. *Political symbolism and European integration*. Manchester: Manchester University Press.
 35. White, Hayden, 1980. "The Value of Narrativity in the Representation of Reality". *Critical Inquiry*, 7 (1), pp. 5–27.
 36. Wolf, Stuart, 2003. "Europe and its Historians", *Contemporary European History*, 12 (3), pp. 323-337.

APIE AUTORIŲ

Išsilavinimas

2013 m. – 2017 m. – Vilniaus universitetas, Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institutas, socialinių mokslų srities, politikos mokslų krypties doktorantūros studijos. Parengta disertacija „The Many Faces of Jean Monnet: European Identity Projects in Scholarly Narratives“.

2010 m. – 2012 m. – Utrechto universitetas, Dekarto centras, istorinės ir lyginamosios gamtos ir humanitarinių mokslų studijos. Apgintas magistro darbas „Robert Owen in the History of the Social Sciences: Three Presentist Views“.

2005 m. – 2009 m. – Vilniaus universitetas, Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institutas, politikos mokslų bakalauro studijos. Apgintas bakalauro darbas „Samuelio Huntingtono „Trečioji banga“: Politikos autonomijos ir įrodomojo politinio diskurso problemos“

2005 m. baigta Vilniaus Salomėjos Nėries gimnazija.

Mokslinės stažuotės, metodologinės mokyklos, konkursai

2011-2012 m. atlikta praktika Europos žmogaus mokslų istorijos draugijoje (European Society for the History of the Human Sciences), Utrechtas, Nyderlandai.

2007 m. – rudens semestras praleistas Florencijos universitete (Italija) pagal ERASMUS studentų mainų programą.

Kita darbo patirtis

Nuo 2013 m. – komunikacijos ir rinkodaros paslaugas teikiančios uždarnosios akcinės bendrovės „Petraitis ir Pūras“ direktorius.

Moksliniai interesai

Europos integracijos istorija, Europos integracijos teorijos, mokslo istorija, mokslo sociologija.

MOKSLINIŲ PUBLIKACIJŲ DISERTACIJOS TEMA SĄRAŠAS

1. Pūras, Adomas, 2015. "A shape-shifting creature dissected: political representations of Jean Monnet in European studies", *Baltic Journal of Political Science*, 2015 (4), pp. 110-126.
2. Pūras, Adomas, 2016. "The politics of founders: a practical guide to shaping the collective memory of a discipline" in P. Baehr (ed.) *Founders, Classics, Canons: Modern Disputes over the Origins and Appraisal of Sociology's Heritage*, New Brunswick and London: Transaction Publishers.
3. Pūras, Adomas, 2015. Book review of Trygve Ugland (2011): *Jean Monnet and Canada: early travels and the idea of European unity*, *Baltic Journal of Political Science*, 2015(4), 127-130.

KITOS PUBLIKACIJOS

1. Pūras, Adomas, 2014. "Robert Owen in the history of the social sciences: three presentist views", *Journal of the History of the Behavioral Sciences*, 50 (1), pp. 58-78.

MOKSLINĖS KONFERENCIJOS, KURIOSE BUVO PASKELBTI DISERTACIJOS TYRIMO REZULTATAI

1. „The politics of founders: Jean Monnet narratives and European identity”, pranešimas skaitytas tarptautinėje European Consortium for Political Research konferencijoje „The 8th Pan-European Conference on the European Union: The Union's Institutional and Constitutional Transformations: Stress or Adaptation?” Trento Universitete, Italija, 2016 m. birželis.
2. „Jean Monnet and European studies: European identity projects in scholarly discourses”, pranešimas skaitytas tarptautinėje Hellenic American Universiteto organizuotoje konferencijoje „Europe in Discourse: Identity, Diversity, Borders” Atėnuose Graikijoje, 2016 m. rugsėjis.

PRANEŠIMAI TARPTAUTINĖSE MOKSLINĖSE KONFERENCIJOSE KITOMIS
TEMOMIS

1. „Robert Owen in the History of the Social Sciences”, pranešimas skaitytas European Society for the History of the Human Sciences organizuojoje tarpautinėje mokslinėje konferencijoje „New and Old Founders in the Social Sciences: Historical Instruments of Discipline Formation” Utrechto Universitete, Nyderlandai, 2012 m. vasaris.